

**RADA
UNII EUROPEJSKIEJ**

**Bruksela, 22 lutego 2010 r. (24.02)
(OR. en)**

6585/10

**SOC 126
JAI 144
COHOM 44**

NOTA

Od:	Grupa Robocza ds. Społecznych
Do:	Komitety Stałych Przedstawicieli (część I) / Rada (EPSCO)
Nr poprz. dok.:	6011/1/10 REV 1 SOC 61 JAI 102 COHOM 23
Dotyczy:	Wykorzenianie przemocy wobec kobiet w Unii Europejskiej - Projekt konkluzji Rady

Prezydencja przedłożyła projekt konkluzji Rady w sprawie „Wykorzeniania przemocy wobec kobiet w Unii Europejskiej”.

Na posiedzeniu w dniu 16 lutego 2010 r. Grupa Robocza ds. Społecznych osiągnęła porozumienie co do załączonego tekstu.

PT utrzymała zastrzeżenie językowe do czasu przekazania portugalskiej wersji konkluzji.

Komitety jest proszony o przekazanie projektu konkluzji Radzie EPSCO do przyjęcia.

Projekt konkluzji Rady w sprawie wykorzeniania przemocy wobec kobiet w Unii Europejskiej

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

PRZYWOŁUJĄC:

1. Artykuł 2 Traktatu o Unii Europejskiej, który stwierdza, że Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, równości i poszanowania praw człowieka oraz że wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.
2. Przekonanie, że wszyscy ludzie mają prawo do poszanowania nietykalności fizycznej i psychicznej oraz że nikt nie może być poddawany torturom lub niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu lub karaniu; że wszystkie formy przemocy muszą być zatem potępione.
3. Artykuł 8 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który stanowi, że we wszystkich swoich działaniach Unia zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet, a także deklarację 19 odnoszącą się do art. 8, zgodnie z którą w swoich ogólnych wysiłkach na rzecz zniesienia nierówności pomiędzy kobietami i mężczyznami Unia będzie dążyć w ramach swoich różnych polityk do zwalczania wszelkiego rodzaju przemocy w rodzinie oraz że państwa członkowskie powinny przyjąć wszelkie niezbędne środki w celu zapobiegania tego rodzaju przestępstwom i ich karania oraz w celu wspierania i ochrony ofiar.

4. Konkluzje prezydencji w sprawie przemocy wobec kobiet przyjęte przez Radę w dniu 7 marca 2002 r.¹, w których państwa członkowskie stwierdziły, że należy podjąć działania i określić stosowne wskaźniki, aby zapobiegać przemocy wobec kobiet i wykorzenić to zjawisko, zgodnie z pekińską platformą działania.
5. Konkluzje Rady w sprawie przeglądu realizacji pekińskiej platformy działania przyjęte przez Radę w dniu 21 października 2002 r.² określające wskaźniki dotyczące przemocy w rodzinie dotyczącej kobiet.
6. Konkluzje Rady w sprawie molestowania seksualnego w miejscu pracy przyjęte przez Radę w dniu 6 grudnia 2004 r.³
7. Konkluzje konferencji ministerialnej „Różnorodność i udział – z perspektywy płci” zorganizowanej w Rotterdamie w dniach 6–7 lipca 2004 r., na której podkreślono, że należy nadal rozwijać, przyjmować i w pełni wykonywać przepisy prawa i inne odpowiednie środki, takie jak polityki i programy edukacyjne, mające na celu wykorzenienie szkodliwych zwyczajowych lub tradycyjnych praktyk, w tym okaleczania żeńskich narządów płciowych, przedwczesnych i przymusowych małżeństw oraz tzw. zbrodni na tle honorowym; wszystkie te praktyki są pogwałceniem praw kobiet i dziewcząt oraz przeszkodą w korzystaniu przez kobiety z przysługujących im praw człowieka i podstawowych wolności.
8. Rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 11 czerwca 1986 r. w sprawie przemocy wobec kobiet; rezolucję z dnia 16 września 1993 r. w sprawie handlu kobietami; rezolucję z dnia 16 września 1997 r. w sprawie ogólnoeuropejskiej kampanii zerowego poziomu tolerancji dla przemocy wobec kobiet; rezolucję z dnia 20 września 2001 r. w sprawie okaleczania kobiecych organów płciowych; rezolucję z dnia 2 lutego 2006 r. w sprawie obecnej sytuacji oraz przyszłych działań w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet; oraz rezolucję z dnia 24 marca 2009 r. w sprawie zwalczania okaleczania żeńskich narządów płciowych w UE.

¹ Dok. 6994/02.

² Dok. 14578/02.

³ Dok. 15202/04.

9. Rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie eliminacji przemocy wobec kobiet, w której wezwano państwa członkowskie, by uznały przemoc seksualną oraz gwałty za przestępstwo i by zadbały o to, aby takie przestępstwa były ścigane z urzędu; oraz która wzywa państwa członkowskie do podjęcia odpowiednich działań w celu powstrzymania procederu okaleczania żeńskich narządów płciowych; która wzywa Radę i Komisję do stworzenia jasnej podstawy prawnej dla walki z wszelkimi formami przemocy wobec kobiet; a także wzywa Komisję do sporządzenia spójniejszego planu polityki UE mającego na celu zwalczanie wszelkich form przemocy wobec kobiet.
10. Rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie programu sztokholmskiego, która wezwała UE do przyśpieszenia prac nad dyrektywą i europejskim planem działania w sprawie przemocy wobec kobiet; celem tych dokumentów było zapobieganie przemocy, zapewnianie ochrony ofiarom i sądowe ściganie osób popełniających tego rodzaju przestępstwa; zaapelowała także do prezydencji hiszpańskiej w 2010 roku i przyszłych prezydencji, by dokonały postępów w pracach nad europejskim nakazem ochrony; oraz do Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej, aby gromadziła i publikowała wiarygodne i porównywalne statystyki dotyczące wszelkich przyczyn dyskryminacji, w tym dane porównawcze na temat przemocy wobec kobiet w Unii Europejskiej.
11. Decyzję ramową Rady z dnia 15 marca 2001 r. w sprawie pozycji ofiar w postępowaniu karnym.
12. Decyzję ramową Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie zwalczania handlu ludźmi.
13. Dyrektywę Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004 r. odnoszącą się do kompensaty dla ofiar przestępstw, która ustanawia system współpracy w celu ułatwienia ofiarom przestępstw dostępu do kompensaty w sytuacjach transgranicznych.
14. Opracowany przez Komisję Europejską harmonogram działań w zakresie równości kobiet i mężczyzn na lata 2006–2010, w którym stwierdza się, że wykorzenienie przemocy wobec kobiet jest jednym z sześciu priorytetowych obszarów działania UE w dziedzinie równości płci.

15. Program DAPHNE III (na lata 2007–2013) w celu zapobiegania i zwalczania przemocy wobec dzieci, młodzieży i kobiet oraz w celu ochrony ofiar i grup ryzyka jako część programu ogólnego „Prawa podstawowe i sprawiedliwość”.
16. Program sztokholmski zatwierdzony przez Radę Europejską w dniach 10 i 11 grudnia 2009 r., który określa priorytety na następne pięć lat w dziedzinie wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz ustanawia ramy rozwiązywania wielu problemów związanych z przemocą wobec kobiet.
17. „Wytyczne UE w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i dziewcząt oraz zwalczania wszelkich form dyskryminacji kobiet”⁴ przyjęte przez Radę w dniu 8 grudnia 2008 r.
18. Europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (1950 rok) oraz protokół do niej; europejską Konwencję o kompensacji dla ofiar przestępstw popełnianych z użyciem przemocy (1983 rok); oraz Konwencję Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi (2005 rok).
19. Konwencję ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW, 1979 r.) oraz rezolucje 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009) i 1889 (2009) Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie kobiet, pokoju i bezpieczeństwa.
20. Kampania UNiTE na rzecz zakończenia przemocy wobec kobiet rozpoczęta w 2008 roku przez Sekretarza Generalnego ONZ. Cele, jakie mają zostać osiągnięte do 2015 roku to m.in. przyjęcie i wdrożenie wielosektorowych krajowych planów działania i zintensyfikowanie gromadzenia danych dotyczących występowania przemocy wobec kobiet i dziewcząt.

⁴ Dok. 16173/08 + COR 1.

UWZGLĘDNIAJĄC FAKT, ŻE:

21. Wszelkie formy przemocy wobec kobiet w poważnym stopniu naruszają i utrudniają lub uniemożliwiają korzystanie przez kobiety z przysługujących im praw człowieka, a precyzyjniej, podstawowych praw do życia, bezpieczeństwa, wolności, godności oraz nietykalności fizycznej i emocjonalnej, tak więc rządy nie mogą jej ignorować.
22. Zgodnie z deklaracją ZO ONZ o eliminacji przemocy wobec kobiet z dnia 20 grudnia 1993 r. pod pojęciem przemocy wobec kobiet należy rozumieć każdy akt przemocy ze względu na płeć, który prowadzi lub może prowadzić do powstania szkody fizycznej, seksualnej czy psychologicznej lub do cierpienia kobiet, a także pogrożki dotyczące dokonania takich czynów, wywieranie przymusu lub arbitralne pozbawianie wolności, zachodzące tak w życiu publicznym, jak i prywatnym.
23. Przemoc wobec kobiet jest przejawem historycznej dominacji mężczyzn nad kobietami i ma ona negatywny wpływ nie tylko na kobiety, lecz także na całe społeczeństwo i dlatego wymaga podjęcia pilnych działań.
24. Wykorzenienie przemocy wobec kobiet wymaga współdziałania organów publicznych, instytucji i społeczeństwa w ogóle, jak również zastosowania integralnego i multidyscyplinarnego podejścia.
25. Zwłaszcza społeczeństwo obywatelskie, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia kobiet oraz w stosownych przypadkach, inne publiczne i prywatne organizacje wolontariackie, które zajmują się kwestią przemocy wobec kobiet, odgrywają ważną rolę w działaniach na rzecz zwalczania wszelkich form przemocy wobec kobiet.
26. Kompetencje społeczne, umiejętności w zakresie rozwiązywania konfliktów oraz środki zapobiegawcze odgrywają istotną rolę w wykorzenianiu przemocy wobec kobiet, powinny więc być uwzględniane w systemach kształcenia i w koncepcji uczenia się przez całe życie.

27. Zwalczanie przemocy wobec kobiet wymaga aktywnego zaangażowania mężczyzn z myślą o zakwestionowaniu przyjętych stereotypów i ról płci w celu propagowania relacji opartych na szacunku, równości i wartościach demokratycznych.
28. Należy zagwarantować spójność i koordynację wewnętrznej i zewnętrznej polityki UE w kwestii wykorzeniania przemocy wobec kobiet.
29. Kluczowe znaczenie ma zastosowanie międzynarodowego podejścia w dziedzinie wymiany wiedzy, polityk i najlepszych wzorców w ramach UE oraz z krajami niebędącymi członkami UE, które mają doświadczenie w zwalczaniu szkodliwych tradycyjnych praktyk (takich jak okaleczanie żeńskich narządów płciowych) i handlu ludźmi, ponieważ może to przyczynić się do zapobiegania takim formom przemocy i ich wykorzenienia w Europie.
30. Pomimo postępów osiągniętych w ostatnich latach wciąż brak jest terminowych, wiarygodnych, precyzyjnych i porównywalnych danych zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu UE; nie przeprowadzono także żadnej szczegółowej analizy na poziomie UE poświęconej przemocy wobec kobiet. Fakt ten utrudnia pełne zrozumienie rzeczywistego zakresu takiej przemocy i zakłóca dalszy rozwój krajowych strategii i działań oraz zapewnienie skutecznej reakcji UE.

PRZYJMUJE Z APROBATĄ trwałe zaangażowanie Komisji Europejskiej w prowadzenie aktywniejszej polityki w zakresie zwalczania przemocy wobec kobiet, w tym handlu kobietami i dziewczętami, oraz okaleczania żeńskich narządów płciowych, w szczególności w odniesieniu do świadomości społecznej oraz finansowego wspierania działań, projektów i badań na poziomie lokalnym, europejskim i międzynarodowym, a także we współpracy z państwami trzecimi.

ODNOTOWUJE analizę przygotowywaną przez Komisję Europejską na wniosek Parlamentu Europejskiego poświęconą możliwości dokonania standaryzacji ustawodawstwa krajowego dotyczącego przemocy związanej z płcią i przemocy wobec dzieci, która zawierać będzie przegląd ustawodawstw państw członkowskich oraz możliwości określenia minimalnych norm i istotnych środków w zakresie wykorzenienia takiego rodzaju przemocy.

WZYWA PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE DO:

31. Dalszej realizacji i uaktualnienia krajowych strategii kompleksowej walki z przemocą wobec kobiet lub ich opracowania z wykorzystaniem koordynacji działań, wymiany najlepszych wzorców oraz wytycznych na poziomie europejskim.
32. Przeznaczenia odpowiednich zasobów na zapobieganie i zwalczanie przemocy wobec kobiet, w tym z wykorzystaniem funduszy strukturalnych; aktywnych działań na rzecz zapobiegania przemocy, jak również propagowanie środków w zakresie zwiększania świadomości oraz, w stosownych przypadkach, struktur doradczych.
33. Określenia i wyeliminowania wszelkich braków w dziedzinie ochrony kobiet, które są ofiarami którejkolwiek z form przemocy, w tym okaleczania żeńskich narządów płciowych, oraz przemocy i prześladowania w imię tak zwanego honoru ; a także zadbania o to, by w żaden sposób przemocy nie można było usprawiedliwiać zwyczajami, tradycją ani względami wyznaniowymi.
34. Zapewnienia pomocy i ochrony ofiarom, a także, o ile jest to możliwe i właściwe, informacji, pomocy medycznej, psychologicznej i socjalnej, pomocy w znalezieniu zatrudnienia, oraz pomocy prawnej.
35. Dopilnowania, by akty przemocy wobec kobiet były zakazane przez prawo oraz by sprawcy takich czynów byli ścigani sądowo, zgodnie z ustawodawstwem krajowym.

36. Propagowania określania, zapewniania i koordynowania procedur klinicznych i procedur w zakresie opieki zdrowotnej, w tym badań kryminalistycznych, aby pomagać kobietom, które padły ofiarą przemocy.
37. Zapewniania, w jak największym stopniu, wczesnej identyfikacji, pomocy i wsparcia wszystkim ofiarom handlu ludźmi, w tym obywatelom państw trzecich i obywatelom UE. W szczególności zadbania o to, aby obywatelom państw trzecich przyznawano okres przeznaczony na zastanowienie się i zezwolenie na pobyt zgodnie z dyrektywą 2004/81/WE, oraz, w stosownych przypadkach, z przepisami krajowymi lub aby umożliwiano im bezpieczny powrót do kraju pochodzenia, jeżeli wyrażają taką wolę.
38. Zapewniania ochrony i wsparcia dzieciom mieszkającym w środowiskach, w których wobec kobiet stosuje się przemoc.
39. Przyczynienia się do finalizacji projektu konwencji Rady Europy w sprawie zapobiegania przemocy wobec kobiet i przemocy w rodzinie oraz zwalczania tych zjawisk.
40. Ustalenia wspólnych kryteriów w zakresie działań zapobiegawczych oraz programów postępowania wobec osób, które mogą dopuszczać się przemocy wobec kobiet i osób które rzeczywiście uciekają się do takiej przemocy, w tym w odniesieniu do bezpieczeństwa ofiar oraz kryteriów etycznych i jakościowych.

WZYWA KOMISJĘ I PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE DO:

41. Dalszego działania wspierającego realizację „Wytycznych UE w sprawie aktów przemocy wobec kobiet i dziewcząt i zwalczania wszelkich form dyskryminacji kobiet”.
42. Prowadzenia kampanii mających na celu zwiększanie świadomości, kampanii edukacyjnych i szkoleniowych, aby zwalczać dyskryminacyjne normy kulturowe i rozpowszechnione seksistowskie stereotypy, a także zjawisko stygmatyzacji społecznej, które sankcjonuje i utrwała przemoc wobec kobiet.

43. Podkreślenia kluczowej roli i odpowiedzialności mężczyzn w wykorzenianiu przemocy wobec kobiet oraz dopilnowania, aby rola mężczyzn była uwzględniana, w stosownych przypadkach, w strategiach, planach działania i innych środkach ukierunkowanych na ograniczenie i wykorzenienie przemocy wobec kobiet.
44. Propagowania wprowadzenia wspólnego i bezpłatnego numeru telefonicznego (w ramach systemu numerów 116), który mógłby być wykorzystywany w państwach członkowskich w celu dostarczania ofiarom przemocy wobec kobiet szczegółowych i aktualnych informacji oraz pomocy.
45. Zwiększenia ochrony ofiar przemocy wobec kobiet, gdy korzystają one z prawa do swobodnego poruszania się w Unii Europejskiej.

WZYWA KOMISJĘ EUROPEJSKĄ DO:

46. Opracowania europejskiej strategii zapobiegania i zwalczania przemocy wobec kobiet przez ustanowienie ogólnych ram w zakresie wspólnych zasad i odpowiednich instrumentów oraz uwzględniających następujące kwestie priorytetowe:
 - a) dokonanie przeglądu aktualnej sytuacji w dziedzinie przemocy wobec kobiet oraz przejawów takiej przemocy na poziomie europejskim;
 - b) określenie wspólnych celów i środków służących ich osiągnięciu. Oznacza to między innymi gromadzenie porównywalnych informacji w całej UE w celu wspierania państw członkowskich we wdrażaniu i ocenie środków i polityk.
 - c) W tym kontekście zostaną podjęte pierwsze kroki na rzecz ustanowienia – w oparciu o istniejące struktury instytucjonalne – europejskiego centrum monitorowania przemocy wobec kobiet.

Strategia powinna uwzględniać w należyтым stopniu szczególne uwarunkowania dziewcząt i kobiet będących w trudnej sytuacji życiowej. Powinna też uwzględniać potrzebę spójności polityk w wewnętrznych i zewnętrznych działaniach UE oraz zaangażowania organizacji pozarządowych i innych właściwych podmiotów. Należy też wziąć pod uwagę prace prowadzone w innych organizacjach, np. Radzie Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych.

47. Na podstawie wyników analizy możliwości dokonania standaryzacji ustawodawstwa krajowego dotyczącego przemocy związanej z płcią i przemocy wobec dzieci oraz zgodnie ze swoimi kompetencjami – rozważenia wykorzystania dodatkowych instrumentów prawnych mających na celu wykorzenienie przemocy wobec kobiet.
48. Zapoczątkowania długoterminowej, ogólnoeuropejskiej kampanii na rzecz zwiększania świadomości, której celem byłoby potępienie stosowania przemocy wobec kobiet oraz uwydatnianie jej negatywnego wpływu również na dzieci.
49. Uwzględnienia wykorzenienia przemocy wobec kobiet jako jednego z priorytetów w swojej strategii w ramach kroków podejmowanych w następstwie harmonogramu działań w zakresie równości kobiet i mężczyzn.
